

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1560/2025
22.01.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлана Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Гордане Којић и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Врховног суда Немањом Симићевићем, записничарем, у кривичном предмету окривљених АА и ББ, због продуженог кривичног дела превара у саизвршилаштву из члана 208. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Жарка Станисављевића, поднетом против правоснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К.бр.417/2023 од 11.04.2025. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.376/25 од 11.09.2025. године, у седници већа одржаној дана 22.01.2026. године, већином гласова је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Жарка Станисављевића, поднет против правоснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К.бр.417/2023 од 11.04.2025. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.376/25 од 11.09.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу К.бр.417/2023 од 11.04.2025. године окривљене АА, ББ и Јоланда Јовановић су оглашене кривим да су извршиле по једно кривично дело превара у саизвршилаштву из члана 208. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. Кривичног законика, за које дело је окривљена Јоланда Јовановић осуђена на казну затвора у трајању од три године, у коју казну јој је урачунато време проведено у притвору од 24.06.2019. године до 10.07.2019. године, и осуђена на новчану казну у одређеном износу од 150.000,00 динара, коју је дужна да плати у року од 30 дана од правоснажности пресуде под претњом принудног извршења, с тим да уколико се новчана казна не може ни принудним путем наплатити суд ће исту извршити тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Окривљена ББ је осуђена на казну затвора у трајању од две године и шест месеци, у коју казну јој је урачунато време проведено у притвору од 24.06.2019. године до 10.07.2019. године, и осуђена на новчану казну у одређеном износу од 150.000,00 динара, коју је дужна да плати у року од 30 дана од правоснажности пресуде под претњом принудног извршења, с тим да уколико се новчана казна не може ни принудним путем наплатити суд ће исту извршити тако што

ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Окривљена АА је осуђена на казну затвора у трајању од једне године, коју казну је дужна да издржи по правноснажности пресуде и на новчану казну у одређеном износу од 100.000,00 динара, коју је дужна да плати у року од 30 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, с тим да уколико се новчана казна не може ни принудним путем наплатити суд ће исту извршити тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Истом пресудом окривљене су обавезане да на име судског паушала плате износ од по 25.000,00 динара, да Основном јавном тужилаштву у Лесковцу на име трошкова кривичног поступка солидарно исплате износ од 14.466,75 динара, да окривљена Јоланда Јовановић суду на име трошкова кривичног поступка плати износ од 90.000,00 динара, све у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Оштећене ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, КК, ЛЛ и ЉЉ се ради остваривања имовинско правног захтева упућују на парнични поступак, на основу члана 258. став 4. ЗКП.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 бр.376/25 од 11.09.2025. године одбијене су као неосноване жалбе јавног тужиоца ОЈТ у Лесковцу, браниоца окривљене Јоланде Јовановић и браниоца окривљених АА и ББ и потврђена пресуда Основног суда у Лесковцу К бр.417/2023 од 11.04.2025. године.

Против наведених правоснажних пресуда захтев за заштиту законитости је поднео бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Жарко Станисављевић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 5) у вези члана 74. став 1. тачка 9), 438. став 2. тачка 1) и 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев као основан, преиначи побијане пресуде тако што ће окривљене ослободити од оптужбе, или да укине наведене пресуде и списе предмета врати на поновно одлучивање и да одреди да се извршење првостепене пресуде у делу одлуке о казни окривљеној АА одложи до окончања поступка.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 1. ЗКП бранилац окривљених истиче да у изреци побијане пресуде нема описа радње тј. инкримисаних радњи извршења кривичног дела превара које се односе на окривљену АА, у односу на критични догађај дана 28.03.2019. године у 11,00 часова у селу ..., када је дело почињено на штету оштећене КК.

Одредбом члана 208. став 1. КЗ је прописано да ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист доведе кога лажним приказивањем или прикривањем чињеница у заблуду или га одржава у заблуди и тиме га наведе да овај на штету своје или туђе имовине нешто учини или не учини, казниће се затвором од шест месеци до пет година и новчаном казном. Ставом 3. истог члана је прописано да ако је делом из става 1. прибављена имовинска корист или је нанета штета у износу који прелази четрестопедесетхиљада динара, учинилац ће се казнити затвором од једне до осам година и новчаном казном.

Изреком пресуде Основног суда у Лесковцу К бр.417/23 окривљена АА је оглашена кривом да је дана 28.03.2019. године, у селу ..., заједничким деловањем са окривљеном ММ, која је за исту радњу извршења правноснажно осуђена, у два наврата, у намери да себи прибави противправну имовинску корист у укупном износу од 205.049,00 динара, лажним приказивањем чињеница довела у заблуду оштећену КК и ЛЛ и навела их да нешто учине на штету своје имовине, предају новац и златни накит, при чему је могла да схвати значај свог дела и могла да управља својим поступцима, при чему је била свесна свог дела, хтела његово извршење и била свесна да је њено дело забрањено и то тако што је од оштећене КК прибавила противправну имовинску корист у износу од 41.250,00 динара, а од оштећене ЛЛ противправну имовинску корист у износу од 163.799,00 динара.

Имајући у виду наведено, по оцени овог суда, из изреке правноснажне пресуде јасно произилазе сва законска обележја кривичног дела превара из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ и то како објективна која се односе на предузете радње окривљене, односно да је окривљена АА заједничким деловањем са окривљеном ММ у намери да себи прибави противправну имовинску корист лажним приказивањем чињеница довела у заблуду оштећене КК и ЛЛ и навела их да нешто учине на штету своје имовине, као и субјективна обележја односно да је окривљена могла да схвати значај свог дела и могла да управља својим поступцима, била свесна свог дела, хтела његово извршење и била свесна да је њено дело забрањено.

Стога су наводи изложени у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених којима се истиче да опис радњи извршења предметног кривичног дела у односу на окривљену АА не садржи све елементе кривичног дела из члана 208. став 3. у вези става 1. КЗ, односно да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, оцењени неоснованим.

У осталом делу захтева бранилац окривљених указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП, односно да се побијане пресуде заснивају на доказу на коме се по закону не могу заснивати и то на препознавањима које су сведоци извршили на главним претресима, са образложењем да нису били испуњени услови за препознавање из члана 90. ЗКП, јер су сва окривљена лица била доступна органима за препознавање које се могло извршити лично, нити је препознавање од стране оштећених на главном претресу извршено сходно члану 100. ЗКП, из разлога што су сведоци раније могли да их виде испред суднице и да препознавање изврше са предубеђењем. По оцени браниоца, Законик о кривичном поступку и прописује начин и место на коме се врши доказна радња препознавања што је у конкретном кривичном поступку незаконито учинио како би се конвалидирани претходни незаконити докази.

Из списка предмета произилази да је на главном претресу одржаном дана 11.04.2024. године пред Основним судом у Лесковцу у предмету К. бр.417/23, сведок ЉЉ указала на окривљену АА као извршиоца кривичног дела из члана 208. КЗ, да су сведоци ДД, ЗЗ, НН, ЊЊ, ЖЖ, ЂЂ, ВВ, КК и ЛЛ указали на окривљену Јоланду Јовановић као извршиоца кривичног дела из члана 208. КЗ, с тим да је том приликом извршено и суочење сведока ДД, ЕЕ, ЂЂ и ЛЛ са окривљеном Јоландом Јовановић, док сведоци НН, ОО, ГГ, ПП и РР нису могле да препознају учиниоце кривичног дела.

По оцени Врховног суда, у конкретном случају се не ради о препознавању лица у смислу одредбе члана 90. и 100. ЗКП, на које се неосновано позива бранилац окривљених, већ су неки од сведока у оквиру својих исказа које су дали на главном претресу и којим су описивале критичне догађаје, указали на окривљене, које су се налазиле у судници, као на извршиоце кривичног дела и такво препознавање представља саставни део њихових исказа.

У оквиру исте повреде бранилац окривљених истиче да је на главном претресу изведен доказ на коме се пресуде не могу заснивати, а то је исказ окривљене ММ који је дала у поступку који је раздвојен под бројем К. 174/23. По оцени браниоца, не може се на исказу саокривљеног који је дат у другом судском поступку заснивати судска одлука у овом кривичном поступку, из разлога што окривљена има ексклузивно право да не говори истину, а давању њеног исказа којим их је све заједно оптужила, нису присуствовала остала оптужена лица, како би се са њом суочиле и изјасниле о њеним наводима. На овај начин је суд повредио право окривљених на одбрану, јер се исте нису могле изјаснити на инкриминишуће наводе окривљене ММ, без обзира што их је суд накнадно упознао са истима, имајући у виду начело непосредности и контрадикторности кривичног поступка и одбрана у више наврата предлагала суду да окривљену ММ позове и исту испита у својству сведока, док је са друге стране на законом прописан другачији поступак саслушања окривљених лица са детаљно наведеним правима и обавезама окривљеног и условима његовог саслушања и то да није дужан да износи своју одбрану као ни да одговара на постављена питања што значи ни да говори истину.

Из списка предмета произилази да је на главном претресу одржаном дана 21.09.2023.године пред Основним судом у Лесковцу раздвојен поступак према окривљеној ММ у предмету К.бр. 174/23, за продужено кривично дело превара у саизвршилаштву из члана 208. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. КЗ, вођеног по оптужници ОЈТ у Лесковцу Кт.бр.1021/19 од 30.11.2021.године, да је окривљена у раздвојеном поступку изнела одбрану и истог дана донета пресуда којом је окривљена ММ оглашена кривом да је извршила продужено кривично дело превара у саизвршилаштву из члана 208. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и 61. КЗ и осуђена на казну затвора у трајању од две године и шест месеци и на новчану казну у износу од 180.000,00 динара. Наведена пресуда је преиначена пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 848/23 од 05.12.2023.године, тако што је окривљена осуђена на казну затвора у трајању од четири године и шест месеци, док је новчана казна остала иста.

На главном претресу одржаном дана 11.04.2024.године пред Основним судом у Лесковцу у предмету К.бр. 417/23, раздвојен је кривични поступак према окривљенима Јоланди Јовановић и АА за продужено кривично дело превара у саизвршилаштву из

члана 208. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и 61.КЗ, вођеног по оптужници ОЈТ у Лесковцу Кт.бр.1021/19 од 30.11.2021.године, те одређено да ће се у односу на окривљену ББ водити засебан поступак.

На главном претресу одржаном 17.05.2024 године пред Основним судом у Лесковцу у предмету К.бр. 417/23, судско веће је донело одлуку да у допуни доказног поступка изведе доказ читањем исказа осуђеног саучесника окривљене ММ са записника о главном претресу К бр.174/23 од 21.09.2023. године, на основу члана 406. став 1. тачка 5) ЗКП, с обзиром да је реч о исказу саоптуженог према којем је већ окончан поступак правноснажном осуђујућом пресудом.

На главном претресу одржаном дана 03.07.2024. године пред Основним судом у Лесковцу у предмету К.бр. 417/23, спојени су списи предмета Основног суда у Лесковцу К.бр.357/24 у предмету против окривљене ББ вођеног по оптужници ОЈТ у Лесковцу Кт.бр.1021/19 од 30.11.2021.године и списи предмета истог суда К.бр.417/23, на основу члана 30.ЗКП.

Одредбом члана 405. став 1. ЗКП, прописано је да ће се у записнике о увиђају ван главног претреса, о претресању стана и других просторија или лица и потврде о привремено одузетим предметима, као и исправе које служе као доказ, извршити увид, или ће, ако веће оцени да је то потребно, председник већа укратко изнети њихову садржину или их прочитати.

Одредбом члана 406. став 1. тачка 5) ЗКП, прописано је да осим у случајевима посебно прописаним у овом законнику, упознавање са садржином записника о исказима сведока, саоптужених или већ осуђених саучесника у кривичном делу, као и записника о налазу и мишљењу вештака, може се по одлуци већа прибавити сходном применом члана 405. овог законика ако је реч о исказу саоптуженог према којем је кривични поступак раздвојен или је већ окончан правноснажном осуђујућом пресудом.

Из цитираних законских одредби произилази да је упознавање са садржином записника о исказу осуђеног саучесника у кривичном делу према којем је поступак већ окончан правноснажном осуђујућом пресудом, начин извођења доказа на главном претресу, те исказ саокривљеног, дат у одвојеном кривичном поступку, сам по себи није недозвољен доказ и коришћење истог и заснивање пресуде против другог окривљеног на том доказу, није искључено ни забрањено одредбама кривичног процесног закона.

Поред наведеног, побијане правноснажне пресуде се заснивају и на другим доказима изведеним на главном претресу пред Основним судом у Лесковцу, појединачно побројаним на страни 19 првостепене пресуде, односно на исказима сведока и писаним доказима.

Имајући у виду све наведено, а како из списка предмета и изреке правноснажне првостепене пресуде произилази да је окривљена ММ учествовала као саизвршилац у извршењу кривичних дела за која су окривљене ББ и АА оглашене кривим и осуђене побијаним пресудама, то је, по оцени Врховног суда, правилно првостепени суд

поступио када је, на главном претресу извршио увид у одбрану окривљене изнете раздвојеном поступку, сходно одредби члана 406. став 1. тачка 5) ЗКП.

Следствено наведеном, Врховни суд налази да је првостепени суд, законито, у доказном поступку извео доказе на коме се по одредбама Законика о кривичном поступку пресуда може заснивати, те да стога није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП на коју бранилац окривљених неосновано указује у поднетом захтеву за заштиту законитости.

У осталом делу захтева бранилац окривљених указује да је изрека првостепене пресуде неразумљива и противречна сама себи и датим разлозима, да нема јасних разлога о одлучним чињеницама а дати разлози су потпуно нејасни и у знатној мери противречни, чиме указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП. Бранилац окривљених затим указује на повреду закона из члана 74. став 1. тачка) ЗКП из разлога што је дана 11.04.2024. године главни претрес одржан без присуства лица чије је присуство обавезно имајући у виду да се радило о скраћеном поступку, чиме указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 5) ЗКП, као и да је одржан претрес на коме је раздвојен кривични поступак иако није било услова да се поступак раздвоји, чиме бранилац указује на повреду закона из члана 33. ЗКП.

Бранилац окривљених још истиче да у радњама окривљених нису стечени елементи кривичног дела које им је стављено на терет из разлога што се оштећена лица не могу довести и одржавати у заблуди у вези имагинарних и ирационалних својства неког физичког лица, да наводно може скидати црну магију, односно о томе да окривљене поседују некакве супер – надљудске способности и моћи, па оштећене нису могле бити доведене и одржаване у заблуди о постојању оваквих „супер моћи“ на страни било које окривљене. Бранилац окривљених је истакао да су оштећена КК и ЈЛЈ у својим исказима истакле да је радње према њима предузимала само окривљена ММ, те у изрекама пресуда није наведена ни једна радња које су конкретно предузеле окривљене АА и ББ. Бранилац је још навео да у записницима о препознавању није констатован разлог због кога осумњичене тада нису биле доступне органима гоњења, јер исте имају пријављене адресе становања на територији Републике Србије, као и због тога што су се исте уредно одазивале претресима пред судом и код јавног тужиоца у току истраге, нити су се криле, нити су биле недоступне, јер за њима није била расписана потрага из овог разлога.

По оцени Врховног суда, на овај начин бранилац окривљених суштински оспорава утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, полемичући са чињеницама утврђеним у правноснажним пресудама и указујући на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова.

Како повреде закона из члана 33., 438. став 1. тачка 5) и 11), 438. став 2. тачка 2) и 440. ЗКП не представљају законске разлоге због који је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, то се Врховни суд у оцену изнетих навода, није ни упуштао.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, донета је одлука као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Немања Симићевић, с.р.**

**Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић